

COBISS 2009
МИНИСТАРСКА КОНФЕРЕНЦИЈА?

Миле Стијеповић*

Универзитетска библиотека “Светозар Марковић”, Београд

Институт информацијских знаности из Марибора (ИЗУМ) у сарадњи са словеначким Министарством иностраних послова, Министарством за културу и Министарством за високо школство, науку и технологију организатор је прошлогодишње COBISS конференције, одржане од 11-12. новембра 2009. у Конгресном центру Хабакук (Марибор, Словенија), коју карактеришу две ствари. Прва, након дужег периода редовног годишњег одржавања конференција COBISS 2009 је одржана после две године паузе и друга, одлучено је да конференција постане министарска, али и да

задржи претходну форму конференције која окупља библиотекарe из земаља учесница пројекта COBISS.Net.

Министарска конференција о информационој инфраструктури науке, образовања и културе COBISS 2009 већ првог дана на програму је имала две панел дискусије које су требале оправдати префикс министарска у називу конференције која је започела поздравном речи Томажа Селјака (директор ИЗУМ-а). Уследила су излагања Војко Волка (Министарство иностраних послова Републике Словеније) и Стаменке Увалич-Трумбић (UNESCO, Париз).

*stijepovic@unilib.bg.ac.rs

Војко Волк нас је упознао са улогом Словеније у процесу приближавања земаља западног Балкана Европској унији, док је представница UNESCO-а презентovala рад *“Нова динамика високог образовања и истраживања за друштвене промене и развој”*.

Први панел: *“Доступност информација о истраживачким потенцијалима и резултатима истраживачког рада за сарадњу у регији”* који је водио државни секретар Министарства за високо школство, науку и технологију Републике Словеније József Györkös окупио је представнике министарстава за науку и технологију, односно високо школство земаља региона које су до сада испољиле интересовање за сарадњу на пројекту COBISS.Net (Албанија, Босна и Херцеговина, Бугарска, Црна Гора, Македонија, Словенија и Србија). Информисани смо, између осталог, о Љубљанском процесу који предвиђа проширење ERA - European Research Area (земље чланице ЕУ) и на земље које су процесу придруживања ЕУ, о могућностима за повезивање COBISS база и истраживача на примеру Словеније и о тзв. 5. слободи (brain circulation) која омогућава доступност знања и истраживача. Представник Србије у раду панела био је проф. др Тибор Сабо, помоћник министра за науку и технолошки развој.

Други панел : *“Библиотечко-информациони системи за преглед стваралаштва”* окупио је представнике министарстава за културу земаља чланица COBISS.Net-а који су нас, сваки понаособ, упознали са ситуацијом у својој земљи. Панел је водила министарка за културу у влади Републике Словеније Мајда Ширца, а Србију је представљала државна секретарка Министарства културе Надица Момиров.

По завршетку другог панела инспиративно предавање о образовању на даљину у свету високог школства под називом *“Одговор на библиотечке потребе ученика на даљину”* одржао је сир John Daniel (Commonwealth of

Learning, Kanada). Овај вид образовања уско је повезан са новим комуникационим технологијама и његовом применом омогућио би се шири приступ образовању (свима који су уаинтересовани), квалитетније образовање и што је посебно битно, нижи трошкови образовања. Наглашена је улога библиотека на универзитетима који нуде ову врсту образовања имајући у виду да се студенти обраћају библиотеци као институцији, а не библиотекару лично. (Следећи извештај даје шири преглед овог предавања.)

Следећег дана конференција је настављена излагањем Karen Calhoun (потпредседница OCLC WorldCat and Metadata Services, Dublin, Ohio, SAD) под називом *“Путовање кроз транзицију: од преживљавања до напредовања”*. Основне теме њеног излагања односиле су се на најновије трендове у библиотекарству, попут преусмеравања пажње са библиотеке на корисника и са проналажења информација на њихову испоруку. Информисала нас је и о новим генерацијама интерактивних библиотечких каталога, као и методама за постизање веће ефикасности у управљању метаподацима. Осврнула се на притисак финансијера за смањењем буџета, особља и складишног простора, на промениво информацијско окружење и преиспитивање основних библиотечких вредности. Да би задовољиле све те захтеве библиотеке су усмерене на заједничко креирање нових услуга и нових модалитета сарадње.

Уследио је блок предавања на чијем почетку су Migna Willer и Маријана Томић (Свеучилиште у Задру, Хрватска) у раду под називом *“Каталожка правила и пракса у регији”* представиле анализу каталожских правила у земљама региона. Предавање *“Трендови у образовању за рад у информационим делатностима”* одржао је Примож Јужнич (Универзитет у Љубљани).

Истакнуо бих рад Марте Сељак (ИЗУМ) под називом *“Како рационализовати ката-*

логизацију и побољшати функционалности система COBISS?” који је покренуо “вечиту” тему поједностављивања каталогизације. Дат је преглед развоја система COBISS.SI и COBISS.Net, урађена анализа броја библиотекара који креирају записе у систему COBISS и њиховог учинка. Након анализе квалитета насумично одабраних записа креираних током 2009. године закључено је да квалитет није задовољавајући, а да је учинак библиотекара креатора низак. Потребно је нешто мењати у начину каталогизације и прећи на нова правила и формате како би се повећао учинак и поправио квалитет.

На крају овог блока одржано је предавање “COBISS.SI и DLIB.SI за приступ електронским изворима” чији је аутор Зоран Крстловић (Nародна и универзитетна књићница, Љубљана, Словенија).

Поподневна сесија започела је излагањем Весне Стевановић (Народна библиотека Србије) у коме је описала функционисање националног COBISS центра у Србији.

”Конверзија каталога Националне библиотеке Бугарске у формат COMARC” је рад у коме је Надја Д. Карачоцукова (Национална библиотека Бугарске) описала њихово искуство у пројекту конверзије. Занимљиво је да је конверзија вршена директно на COBISS3 програмској платформи, а цео процес, са свим итерацијама, трајао је око годину и по дана.

Представник ИЗУМ-а Миро Коларич упознао нас је са словеначким искуством при преласку на програмску платформу COBISS3 која је почела да се користи 2000. године. У тренутку презентације (податак из 2008.) у Словенији су 274 библиотеке користиле COBISS3 платформу, а 33 библиотеке су радиле у тестном окружењу. Закључено је да се у Словенији COBISS3 највише и најуспешније користи у јавним библиотекама.

Надам се да ће већ следећа конференција избрисати онај упитник из наслова и да ће конференција заиста постати министарска, односно да ће учествовати и министри, а не само њихови помоћници (не желећи да умањим њихов значај), а да ће се конференција памтити и по некој одлуци или закључку који су на њој донешени.

Представници ИЗУМ-а су традиционално добри домаћини, а осим добре организације (одличан простор у коме се одржава конференција, присуство великог броја инспиративних предавача из целог света, итд) воде рачуна и о културно-друштвеној улози конференције, која за циљ има међусобно упознавање учесника. Прве вечери за учеснике конференције организован је концерт групе Террафолк у Унионској дворани, а након тога пријем у Винаговом винском подруму. Друге вечери организована је опроштајна вечера која је окупила већину од 475 учесника конференције COBISS 2009. У сваком случају лепо искуство.